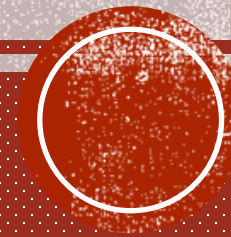

توانمندسازى ABLEISM

بشرى صدقى شامير

معلول ؟ یا فرد دارای معلولیت ؟

▪ برخی افراد ترجیح می دهند واژه معلولیت به واژه شخص "اضافه" شود: شخص دارای معلولیت. شخص دارای اوتیسم. این افراد، معلولیت را بخشی از خود می دانند، ولی تمایل ندارند بطور کامل، با ویژگی معلولیت شناخته شوند.

▪ برخی افراد ترجیح می دهند واژه معلولیت، "بیانگر" آنها باشد. معلول، اوتیستیک... این افراد، معلولیت را بخشی از هویت خود می دانند و معلول بودن را محترم می دانند.

▪ هر دوی این نگرش ها بسته به خواست خود فرد، درست است.

▪ در این نوشته، از روش اول استفاده می شود.

تعریف ایبلیسم (توانمندسالاری)

- تبعیض یا تعصب علیه معلولین.
- ثمره ی این نوع تبعیض، نگاه به معلولیت بعنوان "آن دیگری" است. چیزی که باید به آن غلبه کرد.
- اما بهمین سادگی نیست. این تبعیض و تعصب، به دلایل و اشکالی مختلف خود را نشان می دهد.

توانمندسازاری از کجا می آید؟

- تاریخ معلولیت
- نبود دانش و درکی صحیح از تجربیات متنوع معلولیت
- کلیشه های تاریخ گذشته و نخ نما راجع به اینکه افراد دارای معلولیت چه دستاوردهایی می توانند داشته باشند.
- تصور معلولیت بعنوان راهی برای جلب ترحم و یا وسیله ای برای الهام بخشیدن به دیگران
- رویه ها و سیاست های رسمی و غیر رسمی

نبود دانش و آگاهی

- افراد دارای معلولیت، بزرگترین گروه اقلیت جهان را تشکیل می دهند. ۵۰ درصد جمعیت جهان حدود یک میلیارد نفر.
- اکثریت قاطع معلولیت ها، معلولیت نامرئی یا پنهان است.
- افراد دارای معلولیت نیز تمایلات اجتماعی و جنسی مختلفی دارند.

رویه ها و سیاست های تاریخ گذشته

▪ ساختمان ها و تکنولوژی هایی که دسترسی پذیر نیستند.

▪ اعتنا نکردن به معلولین.

▪ در نظر نگرفتن معلولیت بعنوان *تنوع زیستی*

▪ تبعیض های ظریف گذاشتن. مثلا ندادن فرصت شغلی برابر به یک فرد دارای معلولیت. گذاشتن شرطهایی بی ربط بعنوان شرایط اساسی یک کار. (در بسیاری از مشاغل، "راه رفتن" به همان اندازه "حرکت با ویلچر" به کارایی می انجامد.)

▪ عدم اتخاذ رویکردی کل نگر و جامع به معلولیت (حمل و نقل، مسکن، زندگی اجتماعی)

مدل اجتماعی معلولیت

- تشخیصی که فرد دریافت می کند، دلیل معلولیت نیست. بلکه نحوه سازمان دهی جامعه، موجب معلولیت گشته است.
- موانعی که یک فرد دارای معلولیت با آن مواجه است، می تواند ناشی از نگرش های منفی یا سو برداشت های دیگران باشد.
- موانعی که یک فرد دارای معلولیت با آن مواجه است، می تواند ناشی از تکنولوژی یا معماری باشد.

سلسه مراتب انگ معلولیت

▪ نگرش اجتماعی (استیگما/انگ) برای هر یک از معلولیت‌های زیر به ترتیب افزایش می‌یابد)

- نابینایان، ویلچر نشینان، ناشنوایان
- معلولیت‌های نامرئی بخصوص آنهایی که تصور می‌شود تقصیر خود فرد است، از استیگمای بیشتری برخوردار هستند:
  - بیماری‌های مزمن
  - ناتوانی ذهنی
  - بیماری‌های روانی
  - اعتیاد
- نکته: معلولیت‌های مشهود، در محیط کاری، بیشتر استیگما و انگ می‌خورد.

معلولیت و منافع

آنچه افراد دارای معلولیت و مراقبان آنان، مجبورند در نظر بگیرند و به آن فکر کنند در حالیکه افراد بدون معلولیت نیازی به تفکر راجع به آن ندارند:

- آیا اجازه دارم برای خودم تصمیم بگیرم؟
- آیا مقصد، قابل رفتن است و دسترسی پذیری دارد؟
- آیا مردم، به نظرم و آنچه می گویم احترام خواهند گذاشت؟
- آیا مردم، حوصله و صبر تعامل با من را دارند؟ (مثلا اگر نتوانم بصورت شفاهی و روان صحبت کنم)
- آیا تجهیزات پزشکی من در سفر هوایی توسط کسانی که می خواهند کمک کنند آسیب خواهد دید؟
- آیا شریک عاطفی من، معلولیت من را می پذیرد؟ از من مراقبت خواهد کرد؟
- آیا کارفرما به من فرصت شغلی می دهد؟
- آیا می توانم به حمل و نقل مناسب دسترسی داشته باشم؟

انواع توانمندسالاری

- ابرمعلول (سوپر کریپ): تصور اینکه فرد دارای معلولیت کسیست که باید بدون هیچ گله و شکایتی بر تمام موانع و چالش‌ها فائق بیاید!
- تصور اینکه فرد دارای معلولیت باید الهام بخش دیگران باشد و حس خوبی در دیگران ایجاد کند.
- کلیشه قربانی درمانده:

- تصور اینکه معلولیت آنها تمام جوانب زندگی و افکارشان را کنترل می‌کند.
- تصور اینکه آنها نمی‌توانند در تصمیم‌گیریها مشارکت کنند.
- تصور اینکه هرگونه سختی که تجربه می‌کنند، نه تنها ناشی از مدل جامعه نیست بلکه نتیجه ویژگیهای شخصیتی آنهاست.
- تصور اینکه آنها دائما منتظر ظهور درمان معلولیتشان هستند.
- تصور اینکه آنها خودمختاری خود را از دست می‌دهند. حس مشارکت خود را از دست می‌دهند. مورد ترحم قرار می‌گیرند.

کلیشه کودک ابدی

- تصور اینکه این افراد نمی توانند برای خود تصمیم بگیرند.
- دیگران، سخنان و نظرات آنها را جدی نمی گیرند.

تبعیض آشکار

- سایر اشکال توانمندسالاری که تاکنون مورد بحث قرار گرفته‌اند، عمدتاً نامرئی و اغلب با نیت خوب هستند.
- با این حال، افراد ناتوان اغلب مستقیماً مورد تبعیض یا سوء استفاده قرار می‌گیرند.
- کودکان دارای معلولیت تقریباً دو برابر بیشتر در معرض آزار جسمی یا جنسی قرار دارند. احتمال سوء استفاده جنسی از افراد دارای ناتوانی‌های ذهنی یا روانی پنج برابر بیشتر است (وزارت بهداشت و خدمات انسانی ایالات متحده، اسمیت و هارل، ۲۰۱۳)
- توصیفاتی مانند دیوانه، خل و چل، چپر چلاق

توانمندسالاری درونی شده

- خود افراد دارای معلولیت گاه، عقاید مبتنی بر تبعیض و تعصبات جامعه را درونی سازی می کنند و معلولیت را بعنوان چیزی "دیگر" میبینند. چیزی که اشتباه است، نامطلوب است، یک تراژدی دردناک است، باعث ترحم می شود و باید از آن دوری جست. که این باور، باعث می شود فرد معلول از خودش متنفر شود.
- این مسئله می تواند در تمام قسمت های زندگی فرد رخ دهد و اثر بسیار مخربی دارد.
- متأسفانه این مدل از توانمندسالاری می تواند به شکل خزنده و غیر قابل پیش بینی، حتی بر زندگی افراد نزدیک و صمیمی با فرد معلول نیز تاثیر بگذارد.

کارهای ساده ای که در قبال توانمندسازاری می توانیم انجام دهیم

- دسترسی پذیری را در محیط کاری ایجاد کنید یا به مدیر خود پیشنهاد دهید.
- هنگامی که در شبکه اجتماعی عکسی آپلود می کنید، عکس را با متن، توصیف کنید.
- مواد غذایی و وسایل مورد نیاز اداری را در ارتفاعی بگذارید که برای افراد ویلچر نشین قابل دسترس باشد.
- شرایط، قوانین و سیاست های مربوط به حقوق معلولین را مطالعه کنید.
- هنگام برنامه ریزی برای مراسم، جشن ها و سخنرانی ها، به دسترسی پذیر بودن آن فکر کنید و برای آن اقدام کنید.
- هرگز لوازم و تجهیزات افراد دارای معلولیت را دست نزنید.
- برای کمک کردن، صبر کنید تا خود فرد دارای معلولیت، کمک بخواهد و بدون اجازه اقدام نکنید

- دوستان و اطرافیان خود را از در زمینه توانمندسازاری و تبعیض علیه معلولیت آگاه کنید.
- از شرکت‌ها، تولیدکنندگان و سرویس‌دهندگانی که به حقوق معلولین احترام می‌گذارند حمایت کنید.
- در سازمانهایی که به معلولیت مرتبط هستند بصورت داوطلبانه مشارکت کنید.
- از سازمانهایی که توسط افراد دارای معلولیت راه‌اندازی شده‌اند حمایت کنید.

شما چه پیشنهادی برای مبارزه با **توانمندسالاری** دارید؟

منبع:

Ableism: What It Is and Why It Matters To Everyone

Devin Axtman, M.S., CRC, Student Services Coordinator, University of North Texas Office of Disability Accommodation

